

La «Rocca della Guaita» de la República de Sant Marino

Autor: Jordi Manchon

Data de publicació: 24-11-2020

En Jordi Manchon ha descobert una «Rocca della Guaita» a la República de San Marino. La denominació «guaita» és ben catalana. Algú que tenia lligams amb Catalunya o amb catalans va voler batejar el lloc amb el nom que li era més adient i conegut?

És ben curiós per on poden arribar a aparèixer troballes que demostrarien la presència dels catalans en èpoques pretèrites arreu del món i que per la majoria de la gent passen inadvertides. Només voldria constatar com una notícia publicada en un diari argentí ens pot apropar a saber més i més del nostre passat. Com a mínim a sospitar que l'empremta catalana va més enllà del que oficialment ens volen convèncer.

Heus ací la notícia:

https://www.clarin.com/viajes/puente-diablo-pueblo-cuelga-acantilado-lugares-imperdibles-europa_0_vrWLKGOkK.html

I ací el retall corresponent al paràgraf que m'ha cridat l'atenció:

«Rocca della Guaita, San Marino

Guaita es uno de los tres picos que domina la ciudad de San Marino. En su cima se ubica una fortaleza construida en el siglo XI, la más antigua de las tres torres construidas en el Monte Titano».

No cal ser gaire erudit per veure que aquest «guaita» ens és familiar. Quantes vegades hem vist i sentit parlar de les torres o dels punts de guaita, especialment construïdes per tenir control del territori en moments de guerres i lluites durant l'època medieval. O sentir dir que estàvem «a l'aguait» de qualsevol fet o esdeveniment. De ben segur que un

estudi etimològic i filològic seriós ens ajudaria a veure els orígens del vocable. El que queda clar és que a Sant Marino, algú que tenia lligams amb Catalunya o amb catalans va voler batejar el lloc amb el nom que li era més adient i conegut per ell. La sort és que hagi perdurat en el temps i que ara en puguem fer aquesta petita ressenya.

Curiosament, però, a la wikipedia, en la seva edició en italià, ens diu:

«La Rocca, conosciuta anche come Guaita o Prima Torre, è la maggiore nonché la più antica delle tre rocche che dominano la Città di San Marino. La parola Guaita, tuttora presente nel dialetto locale significa "fare la guardia" e deriva probabilmente dal tedesco "Weite" (spazio o largo)».

Sospitant raonablement que la paraula «guaita» pogués venir de l'alemany «weite» i que senzillament vol dir «extensió o llunyania», no sembla, doncs, que sigui aquest l'origen del mot. Per acabar-ho de reblar, truco al meu amic David, alemany i resident a Catalunya des de fa molts anys i li pregunto si «weite» podria tenir un significat com el que busquem. La seva resposta és categòrica: no. Per dir en alemany un lloc de guaita, els alemanys no farien servir mai la paraula «weite», sinó que dirien quelcom com "auf der hut sein". Entenc, doncs, que el creador de l'entrada a la wikipèdia italiana no va cercar en el lloc adequat. A més a més, l'autor ja no n'està gaire segur quan diu probablement. Trist, perquè, atesa la presència catalana a la zona durant molts anys als segles XV i XVI, podia haver fet la recerca buscant en el català en lloc de fer-ho a l'alemany.

Només volia fer veure que, des de la distància ?des de l'Argentina?, algú és capaç de trobar llocs preciosos a prop de casa nostra i que aquests indrets es diuen d'una manera que amaga tot un passat que, a voltes ?massa?, als catalans ens ha estat manllevat.

Jordi Manchon

Mira-sol, 18 de novembre del 2020